शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

स्वाध्याय

(Assignments)

(सूचना : विविध विषयांचे स्वाध्याय प्रश्न पुढे दिलेले आहेत त्यानुसार विद्यार्थ्यांनी आपण निवडलेल्या विषयांचे स्वाध्याय तयार करून दिलेल्या सूचनेनुसार जमा करावेत.)

बी. कॉम. भाग — ३ (सत्र — ५)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२६

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

बी. कॉम. भाग — ३ (नवीन अभ्यासक्रम) सत्र — ५

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२६

आपण दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्रामध्ये प्रवेश घेतल्याबद्दल आपले अभिनंदन आणि स्वागत! शैक्षणिक वर्ष २०२६ — २७ मध्ये बी. कॉम. भाग ३ सत्र ५ साठी प्रवेशित झालेल्या विद्यार्थ्यांकरिता नवीन अभ्यासक्रमानुसारचे स्वाध्याय प्रश्न सोबत देत आहोत. सदरचे स्वाध्याय खाली दिलेल्या नियमावलीप्रमाणे पूर्ण करून आपल्या **अभ्यासकेंद्राकडे** जमा करणे आवश्यक आहे. **दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या मुख्य कार्यालय शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर येथे स्वाध्याय स्विकारले जाणार नाहीत.**

नियम :

1. निवडलेल्या प्रत्येक पेपरसाठी एक असे एकूण पाच स्वाध्याय पूर्ण करावयाचे आहे. स्वाध्याय लिहिण्याकरिता आखीव कागद/ A4 size paper वापरावा.
2. स्वाध्याय उत्तरपत्रिकेच्या मुखपृष्ठावर आपण प्रवेश घेतलेल्या अभ्यासक्रमाचे नाव, वर्ष, तुमचा परीक्षेचा बैठक क्रमांक, नोंदणीप्रमाणे नाव, पत्ता (कायमस्वरुपी), विषय, PRN व मोबाईल नंबर (कायमस्वरुपी) लिहिणे आवश्यक आहे. (मुख्यपृष्ठ / Cover Page यासोबत दिलेले आहे ते Download करुन वापरावे)
3. लिहून पुर्ण केलेले सर्व पेपर्सच्या स्वाध्यायावर आपला परीक्षा बैठक क्रमांक (Exam seat No.) लिहूनच प्रवेशासाठी निवडलेल्या अभ्सास केंद्रावर स्वत: पोच करावे किंवा पोस्टाद्वारे/कुरिअरद्वारे पाठवावेत. (बैठक क्रमांक विद्यापीठाच्या https://sukapps.unishivaji.ac.in/online_portal/#SubMenu या संकेतस्थळावर उपलब्ध होतील.)
4. **विद्यार्थ्यांनी आपल्या स्वाध्याय उत्तरपत्रिका हॉलतिकीट प्राप्त झालेनंतर तातडीने आपल्या अभ्यासकेंद्रावर जमा कराव्यात.**
5. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर व त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाही व **संबंधित सत्राचे स्वाध्याय जमा केले नाही तर ते पुन्हा जमा करता येत नाही.** स्वाध्याय गुणांचे पुनर्मुल्यांकन व फेरतपासणी केली जाणार नाही.

6. एकदा स्वाध्याय जमा केल्यानंतर व त्यांचे मूल्यांकन झाल्यानंतर तेच स्वाध्याय परत जमा करता येणार नाही व **संबंधित सत्राचे स्वाध्याय जमा केले नाही तर ते पुन्हा जमा करता येत नाही.** स्वाध्याय गुणांचे पुनर्मुल्यांकन व फेरतपासणी केली जाणार नाही.

7. जे विद्यार्थी स्वाध्याय दिलेल्या वेळेत जमा करतील त्याच विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जातील. जे विद्यार्थी स्वाध्याय जमा करणार नाहीत अशा विद्यार्थ्यांना स्वाध्यायाचे गुण दिले जाणार नाहीत व ते सदरच्या २० गुणांना (Marks) मुकतील. याबाबत दूर शिक्षण केंद्र जबाबदार राहणार नाही.

8. विद्यार्थ्याने जर स्वाध्याय जमा केले असतील व तो त्या संबंधित विषयामध्ये अनुत्तीर्ण झाला असेल तर त्याला फ्रेश स्वाध्याय जमा करता येणार नाही. तो लेखी परीक्षेला पुन्हा बसू शकतो, स्वाध्यायाचे पूर्वीचेच गुण विचारात घेतले जातील.

9. बी.कॉम. भाग— ३ चा अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०२६—२०२७ मध्ये राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२० अन्वये सुधारित करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करताना विद्यार्थ्यांनी आपल्या विषयाच्या सुधारित अभ्यासक्रमाप्रमाणे स्वयंअध्ययन साहित्याचे अध्ययन करावे. सदरचा अभ्यासक्रम https://www.unishivaji.ac.in/bos/commercelist.asp या विद्यापीठ संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

विशेष सुचना

अ) दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्राच्या सर्व मान्यताप्राप्त अभ्यासकेंद्रावर संपर्क सत्रांचे आयोजन केले जाते तरी विद्यार्थ्यांनी वेळोवेळी अभ्यास केंद्र समन्वयक यांच्याशी संपर्क साधून संपर्कसत्र, परीक्षा, वेळापत्रक, हॉल तिकीट इ. बाबत माहिती घ्यावी तसेच वेळोवेळी संकेस्थळाला भेट देवून अद्यावत माहिती जाणून घ्यावी.

ब) आपण निवडलेल्या विषयाप्रमाणे स्वयं अध्ययन साहित्य घेणे, सुधारित अभ्यासक्रम (Syllabus) प्राप्त करून घेणे व त्याप्रमाणे अध्ययन करणेची जबाबदारी विद्यार्थ्यांची आहे.

क) आपल्या रजिस्ट्रेशन फॉर्मवर असलेल्या अभ्यास केंद्रामध्येच स्वाध्याय जमा करावयाचे आहेत जर दुसऱ्या अभ्यास केंद्रावर स्वाध्याय जमा केलेस सदरचे स्वाध्याय गुण मिळणार नाहीत.

अभ्यासक्रमाचे नांव : बी. कॉम. भाग — ३

सत्र : पाच

विषय : .....

परीक्षा बैठक क्रमांक :

.....

दूरशिक्षण व ऑनलाईन शिक्षण केंद्र, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

स्वाध्याय उत्तर पत्रिकेचे मुखपृष्ठ

1. अभ्यास केंद्राचे नांव : _____

2. विद्यार्थ्यांचे पूर्ण नांव : _____

3. पूर्ण पत्ता : _____

   _____

   _____ पिन कोड नं.: _____

4. परीक्षा बैठक क्रमांक : _____

5. पी.आर.एन. नंबर : _____

6. अभ्यसक्रमाचे नांव : _____ सत्र : _____

7. पेपरचे नांव : _____

8. पेपर क्रमांक : _____

9. सबजेक्ट कोड : _____

10. स्वाध्याय जमा करण्याचा दिनांक : _____

11. विद्यार्थ्यांची स्वाक्षरी : _____

12. मिळालेले गुण : _____

    परीक्षकांची सही : _____

B.Com. Part III Sem.V (New Syllabus) Assignment Questions October/ November 2026

बी. कॉम. भाग ३ सत्र ५ (नवीन अभ्यासक्रम)

ऑक्टोबर/नोव्हेंबर २०२६

All Questions are Compulsory

सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

Accountancy Major Paper-VII (Corporate Accounting Paper-III)

1. Explain the General instruction for the preparation of Balance sheet and statement of Profit and Loss Account
2. Distinction between compulsory winding up by court or NCLT and voluntary liquidation

.....

Accountancy Minor Paper-VII (Corporate Accounting Paper-III)

1. Cashew Ltd. issued 700 9% Debentures of { 1000 each at 3% discount on 1st April 2023, repayable at 6% premium at the end of 3rd year. On 31st March 2026 the company was having sufficient bank balance to repay the debentures and accordingly the debentures were redeemed. You are required to prepare journal entries and 9% Debentures A/c, Premium on Redemption of 9% Debentures A/c, and 9% Debentures holders' A/c for the year 2025-26

2. following particulars from the books of The Akash Company Ltd. are available for the year ended on 31-3-2026

Particulars	Rs	Rs
Purchases	10,01,000	
Selling expenses	1,50,000	
Stock on 1-4-2025	2,99,000	
Salaries and wages	1,33,000	
Interest on Bank Overdraft	18,600	
Interest on Debentures up to 30-9-2025	7,500	
Dividends		8,500
Surplus A/c (1-4-2025)		61,000
Sales (Net)		15,07,400
Audit fees	30,000	

1. Closing stock was valued at Rs. 2,91,000
2. R.s.12,000 worth of goods distributed as free sample.
3. Salaries and wages include Directors' remuneration R.s. 20,000.
4. Interest on debentures for the half year was due R.s. 7,500.
5. Provide for depreciation on premises and furniture R.s. 7,600.
6. Provide for taxation @ 50% of profit.

You are required to prepare :

Statement of Profit and Loss for the year ended 31-3-2026 along with accompanying notes.

.....

Accountancy Paper-VIII Auditing

1. What is the objectives of the Auditing

2. What is difference between statutory audit and internal audit

---

Accountancy Major Paper No.-IX Farm and Dairy Accounting

1. What is Farm Accounting and explain the features of Farm Accounting

2. Explain the need for specialised Accounting in the dairy business producing

---

Accountancy Major Elective Paper-I Cost Accounting Paper-I

1. What is the principle of the cost accounting

2. What is the method of cost Accounting

Business Studies Paper-V Agri Business Management
(कृषी व्यवसायातील व्यवस्थापन)

1. कृषी व्यवसाय म्हणजे काय कृषी व्यवसायाची व्याप्ती स्पष्ट करा
1. What is agribusiness? Explain the scope of agribusiness
2. कृषी व्यवसाय स्थापनेची महत्त्व स्पष्ट करा
2. Explain the importance of establishing an agribusiness.

Business Studies Major Paper-VIII Business Law (व्यवसाय कायदे)

1. व्यावसायिक कायदे म्हणजे काय व्यावसायिक कायद्याचे स्त्रोत स्पष्ट करा .
1. What is business law? Explain the sources of business law.
2. करार समाप्तीचे प्रमुख मार्ग स्पष्ट करा.
2. Explain the main ways in which a contract can be terminated

---

Business Studies Minor Paper-VIII Business Law (व्यवसाय कायदे)

1. प्रस्ताव म्हणजे काय आणि वैद्य प्रस्तावाचे कायदेशीर नियम स्पष्ट करा
1. What is a proposal, and explain the legal rules regarding a valid proposal?

2. कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि संकीर्ण उपबंध कायदा 1952 स्पष्ट करा
2. Explain the Employees' Provident Funds and Miscellaneous Provisions Act, 1952.

Business Studies Major Elective B-I Business Ethics (व्यावसायिक नितिमत्ता)

1. व्यावसायिक नीतिमत्ता म्हणजे काय आणि व्यवहारातील नीतीशास्त्राचे प्रमुख मुद्दे स्पष्ट करा.
1. What is business ethics, and explain the key aspects of ethics in business dealings?
2. नैतिक निर्णय प्रक्रिया म्हणजे काय आणि नैतिक निर्णय प्रक्रिया स्पष्ट करा
2. What is the ethical decision-making process, and explain the ethical decision-making process?

……

Business Studies DSC-IX International Business (आंतरराष्टीय व्यापार)

1. आंतरराष्ट्रीय बाजारात प्रवेश करण्यासाठी फ्रेन्चैझिंग आणि परवाना यामधील फरक स्पष्ट करा.
1. Explain the difference between franchising and licensing as modes of entry in to International Business.
2. आंतरराष्ट्रीय लॉजिस्स्टीकचे प्रमुख घटक स्पष्ट करा
2. Explain the major Components of International Business.

……

OE: Data Literacy

१. माहितीचे प्रकार स्पष्ट करा.
1. Explain the Types of Data

किंवा

२. माहिती संकलनाची माहिती स्पष्ट करा.
2. Explain the Techniques of Data Collection

……